

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Korkeakoulujen yhteiskunnallinen vuorovaikutus ja laatu

Oppiminen tulevaisuudessa, 10.10.2017, Turku

Arviointineuvos, KT Hannele Seppälä
Kansallinen koulutuksen arviointikeskus

Vuorovaikutusta ja vaikuttavuutta

- Miten korkeakoulut asettavat tavoitteita yhteiskunnalliselle vuorovaikutukselle ja vaikuttavuudelle?
- Miten ja millaisilla menettelytavoilla toiminnan laatua kehitetään?
- Millaisia ovat korkeakoulujen vaikuttavuuskäsitykset: mikä on tavoiteltavaa ja miten ja millä keinoin tavoitteisiin pyritään?

Synteesi korkeakoulujen arviointien tuloksista

- Tavoitteena
 - muodostaa kokonaiskuva ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden laadunhallinnan tavoitteista ja menettelytavoista.
 - tarkastella laadunhallinnan kehitysvaiheeltaan erilaisten korkeakoulujen toiminnan yhteisiä piirteitä.
- Aineisto koostuu vuosina 2012-2017 toteutettujen korkeakoulujen laatujärjestelmien auditointien raporteista (N=27).
- Menetelmänä kvalitatiivinen metasynteesi alkuperäisten auditointiryhmien tuottamien auditointiraporttien pohjalta.
- Tuloksia peilataan ensimmäisen auditointikierroksen yhteenvetoihin sekä muihin aiempiin tutkimuksiin ja selvityksiin
- Korkeakoulujen yhteiskunnallista vuorovaikutusta ja vaikuttavuutta seurattu ja arvioitu kansallisesti jo vuodesta 2005.

Lähtökohtia

- Korkeakoulujen yhteiskunnallinen vaikuttavuus voidaan määritellä **muutokseksi** ja tavoitteiden saavuttamiseksi.
- Vaikuttavuuden lähtökohtana toimivat **organisaation sisäiset rakenteet eli toimintaa ohjaavat tavoitteet, toimintamallit ja –prosessit**, jotka tukevat osaamispotentiaalin hyödyntämistä ja jatkuvaa kehittämistä.
- Vaikuttavuusosaamisella tarkoitetaan käsitystä toiminnan ja toimintaympäristön **tulevaisuudesta**, kykyä tunnistaa ja ennakoida relevantteja ongelmia ja taito etsiä niille **ratkaisuja** sekä rakentaa tarkoituksenmukaisia kumppanuuksia.

Korkeakoulujen tehtävät

- ✓ kasvattaa opiskelijoita palvelemaan isänmaata ja ihmiskuntaa
- ✓ toimia vuorovaikutuksessa muun yhteiskunnan kanssa
- ✓ edistää tutkimustulosten ja taiteellisen toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta
- ✓ antaa työelämän ja sen kehittämisen vaatimukseen sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuvaa korkeakouluopetusta ammatillisiin asiantuntijatehtäviin
- ✓ tukea opiskelijan ammatillista kasvua
- ✓ harjoittaa ammattikorkeakouluopetusta palvelevaa sekä työelämää ja aluekehitystä edistävää ja alueen elinkeinorakennetta uudistavaa soveltavaa tutkimustoimintaa, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa sekä taiteellista toimintaa
- ✓ edistää elinikäistä oppimista

Laadunhallinnan ulottuvuudet auditoimallin viitekehyksessä

Korkeakoulujen kehitysvaiheet auditoinneissa arvioituna

ALKAVA

Ammattikorkeakoulut: 2

Yliopistot: 3

KEHITTYVÄ

Ammattikorkeakoulut: 12

Yliopistot: 8

EDISTYNYT

Ammattikorkeakoulut: 2

Yliopistot: -

Kehittyvän laadunhallinnan piirteitä: Vaikuttavuustavoitteet

- 1) Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet ovat tiiviissä yhteydessä korkeakoulun strategiaan ja strategian painoalavalintoihin. Korkeakouluilla on selkeä tehtävä ja tunnustettu asema.
- 2) Korkeakoulujen tavoitteiden asettaminen on rohkeaa, joustavaa ja mukautuvaa.
- 3) Työ- ja elinkeinoelämän odotukset ovat korkealla: Vahvan yhteiskunnallisen roolin omaavilta korkeakouluilta odotetaan tiennäyttäjän ja uudistajan roolia
- 4) Tavoitelluista vaikutuksista on yhteinen käsitys korkeakoulun ja hyödynsaajien keskuudessa. Vaikuttavuus syntyy vuorovaikutuksessa, joka edellyttää osapuolten sitoutumista sekä molemminpuolista koettua yhteistyön merkitystä ja hyötyä.
- 5) Selkeistä tavoitteista on mahdollista johtaa konkreettisia toimenpiteitä, yhteiskunnallinen vuorovaikutuksen toimintoja sekä niiden välistä systematiikkaa.
- 6) Korkeakoulun tavoitteet ovat laaja-alaisia ja rakentuvat konkreettisesti ja monitasoisesti alueella, suomalaisessa yhteiskunnassa ja kansainvälisesti.

Kehittyvän laadunhallinnan piirteitä: Yhteistyö ja kumppanuussuhteet

Laatu

- Toimivan ja tuloksekkaan sidosryhmäyhteistyön edellytyksenä näyttäytyy yhteistyön laatu ja tiiviys. **Perustana luottamus sekä dialogin arvostus.**
- Yhteistyön laatu heijastuu myös tyytyväisyyteen ja asenteisiin. Palkitsevana koettu yhteistyö tuo kehittämismotivaatiota, tukee korkeakoulun ulospäinsuuntautuneisuutta ja vahvistaa uusien yhteiskuntasuhteiden luomista ja niiden hyödyntämistä.

Tavoitteet

- Sidosryhmäyhteistyön tunnuspiirteenä on strategisuus. Kumppanuuksilta haetaan pitkäkestoisuutta ja yhteistyön pitkäjänteisyyttä.
- Yhteinen tavoitteenasettelu: sidosryhmät voivat asettaa selkeitä ja konkreettisia toiveita vuorovaikutukseltaan kehittyneen korkeakoulun toiminnalle -> uusia ja innovatiivisia toimintatapoja.
- Tehtävien ja vastuiden selkeys.

Kehittyvän laadunhallinnan piirteitä: Koulutuksen vaikuttavuus

- Koulutuksen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ulottuvuuksia ovat työ- ja elinkeinoelämää kehittävän osaamisen tuottaminen, koulutuksen työelämävastaavuus ja uutta luova korkeatasoinen tutkimus- ja kehittämisosaaminen.
- Toimintatavat, joilla vaikuttavuutta edistetään, liittyvät ensisijaisesti koulutuksen työelämäyhteistyöhön sekä oppimisympäristöjen kehittämiseen.
- Korkeakoulut hyödyntävät yhteiskunnallisen vaikuttavuuden edistämässä yhteistyötä ja verkostoja muiden korkeakoulujen ja oppilaitosten kanssa.
- Koulutuksen vaikuttavuuden ja työelävastaavuuden kehittämishaasteita ovat monialaisuuden lisääminen, eri toimialojen ja koulutusalojen välisen yhteistyön laajentaminen sekä opiskelijoiden yksilöllisten opintopolkujen tukeminen.

Kehittyvän laadunhallinnan piirteitä: Osallisuus ja toimintakulttuuri

Edistyneen laadunhallinnan tunnuspiirteenä on henkilöstön laaja osallistuminen vaikuttavuutta koskevien tavoitteiden asettamiseen, korkeakoulun toimintamallin sisäistäminen sekä sitoutuneisuus tavoitteisiin.

Korkeakoulun suuntautuneisuus ympäröivään yhteiskuntaan heijastuu myös opiskelijoiden toimintaan.

Useiden korkeakoulujen kehittämishaasteena on lisätä korkeakoulun sisällä laaja-alaista, syvällistä ja yhteisesti jaettua ymmärrystä vaikuttavuutta koskevista tavoitteista ja vaikuttavuuden mekanismeista.

Toimintakulttuurin luonteesta kertoo sisäisen vuorovaikutuksen lisäksi suhde ympäröivään yhteiskuntaan sekä aktiivisuus vuorovaikutukseen ja viestintään.

Kehittyvän laadunhallinnan piirteitä: Seuranta ja arviointi

- Korkeakouluissa on tehty paljon uudistavaa työtä yhteiskunnallisen vaikuttavuuden menettelytapojen sekä seurannan kehittämiseksi. Laadunhallinnan taso mahdollistaa myös auditoinneissa aihealueen syvemmän ja kattavamman käsittelyn.
- Laadunhallinnaltaan edistyneille korkeakouluille on yhteistä arviointi- ja seurantatiedon laaja-alaisuus ja useat kanavat.
- Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden edistäminen on luoteeltaan kokonaisvaltaista ja arviointi on kytketty perustehtävien, koulutuksen ja TKI-toiminnan laadunhallintaan.

----->

- Laadunhallinnan tasosta riippumatta yhteisen kehittämiskohteenä tiedon systemaattinen hyödyntäminen.
- Korkeakouluja kannustetaan kehittämään seurantamekanismeja, joilla voidaan tunnistaa todellisia vaikutuksia ja arvioida laatua.

Edistyneen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden laadunhallinta

Yhteys strategiaan ja painoaloihin

Läpileikkaavuus

Rohkeus ja joustavuus tavoitteiden asettamisessa

Odotukset

Luottamus ja dialogin arvostus

Yhteistyön ja verkoston hyödyntäminen

Osallisuus ja sitoutuneisuus tavoitteisiin

Arvioinnin ja seurannan monet kanavat

Näkökulmia laadunhallinnan kehittämiseen

- **Tulevaisuussuuntautuneisuus ja ennakointi**
 - Aiottujen vaikutusten ja vaikuttavuuden määrittelemisen edellyttää käsitystä toimintaympäristön tulevaisuudesta.
 - Koulutuksen vaikuttavuus työ- ja elinkeinoelämää kehittävänä työvoimana sekä korkeatasoisena tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio-osaamisena.
- **Vaikuttavuusosaaminen**
 - Käsitys toiminnan ja toimintaympäristön tulevaisuudesta, kyky tunnistaa ja ennakoida relevantteja ongelmia ja taito etsiä niille ratkaisuja sekä rakentaa tarkoituksenmukaisia kumppanuuksia.
- **Osallisuus ja toimintakulttuurin kehittäminen**
- **Yhteistyön ja verkostomaisen toiminnan laadunhallinta**

Kiitos!

